

# EVROPSKÝ PARLAMENT

2004



2009

*Dokument ze zasedání*

20. 3. 2009

B6-0160/2009

## **NÁVRH USNESENÍ,**

který na základě otázek k ústnímu zodpovězení B6-0017/2009, B6-0018/2009, B6-0019/2009 a B6-0020/2009

v souladu s čl. 108 odst. 5 jednacího řádu

předkládají Daniel Cohn-Bendit, Hélène Flautre, Caroline Lucas  
a Cem Özdemir,

za skupinu Verts/ALE,

o prozatímní obchodní dohodě s Turkmenistánem

**Usnesení Evropského parlamentu o prozatímní obchodní dohodě s Turkmenistánem**

*Evropský parlament,*

- s ohledem na návrh rozhodnutí Rady a Komise (5144/1999),
  - s ohledem na článek 133 a čl. 300 odst. 2 první pododstavec Smlouvy o ES,
  - s ohledem na čl. 300 odst. 3 první pododstavec Smlouvy o ES, podle kterého Rada konzultovala s Parlamentem (C5-0338/1999),
  - s ohledem na článek 51 a čl. 83 odst. 7 jednacího řádu,
  - s ohledem na zprávu Výboru pro mezinárodní obchod a stanovisko Výboru pro zahraniční věci (A6-0085/2006),
  - s ohledem na své usnesení ze dne 20. února 2008 o strategii EU pro Střední Asii<sup>1</sup> (2007/2102(INI)),
  - s ohledem na čl. 108 odst. 5 jednacího řádu,
- A. vzhledem k tomu, že vztahy mezi Evropskými společenstvími a Turkmenistánem se v současné době řídí dohodou o obchodu a obchodní a hospodářské spolupráci mezi Společenstvími a SSSR z roku 1989; vzhledem k tomu, že tato dohoda neobsahuje doložku o lidských právech,
- B. vzhledem k tomu, že Prozatímní dohoda o obchodu a obchodních záležitostech ze dne 2 prosince 1998 uzavřená mezi Evropským společenstvím, Evropským společenstvím uhlí a oceli a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Turkmenistánem na straně druhé (KOM (1998) 617 v konečném znění, 98/0304 (ACC)) nyní prochází procesem schvalování v Radě,
- C. vzhledem k tomu, že jednání o Dohodě o partnerství a spolupráci s Turkmenistánem bylo zahájeno v květnu 1997 a tato dohoda byla podepsána v roce 1998; vzhledem k tomu, že od té doby ratifikovalo tuto dohodu 11 členských států – k ratifikaci musí dojít ještě ve Francii, Irsku, Spojeném království a v Řecku – a že 12 nových členských států ji ratifikuje prostřednictvím jediného protokolu; vzhledem k tomu, že Turkmenistán ratifikoval tuto dohodu v roce 2004,
- D. vzhledem k tomu, že poté, co bude dohoda o partnerství a spolupráci plně ratifikována, bude uzavřena na počáteční období 10 let a poté každoročně obnovována za předpokladu, že ji žádná ze stran nevypoví; vzhledem k tomu, že signatářské strany mohou tuto dohodu rozšířit, pozměnit či dále rozvinout, aby zohlednily nejnovější vývoj,

---

<sup>1</sup> P6\_TA(2008)0059.

- E. vzhledem k tomu, že Turkmenistán hraje důležitou úlohu v oblasti Střední Asie, a proto je úzká spolupráce mezi touto zemí a Evropskou unií žádoucí,
- F. vzhledem k tomu, že se změnou prezidenta se situace v Turkmenistánu zlepšila; vzhledem k tomu, že tamní režim projevil ochotu provést významné reformy; vzhledem k tomu, že v řadě klíčových oblastí, jako jsou lidská práva, právní stát, demokracie a osobní svobody, je třeba ještě dosáhnout výrazného pokroku,
- G. vzhledem k tomu, že v navrhované prozatímní dohodě o obchodu mezi Evropskými společenstvími a Turkmenistánem je stanoveno, že jednou z podmínek spolupráce je dodržování zásad demokracie a lidských práv,
- H. vzhledem k tomu, že prozatímní dohoda by proto musela být podepsána teprve poté, co by tato podmínka spolupráce byla splněna; vzhledem k tomu, že Evropský parlament ve svém usnesení ze dne 20. února 2008 o strategii EU pro Střední Asii stanovil šest kritérií, která je nutné před podepsáním prozatímní dohody splnit;
1. bere na vědomí, že po změně turkmenského prezidenta dala tato země najevo své odhodlání provést reformy v klíčových oblastech; vítá zejména vytvoření národního institutu pro demokracii a lidská práva; bere na vědomí přezkum ústavy, jehož cílem je posílit demokracii, osobní svobody a zásady právního státu; dále bere na vědomí přezkum volebního práva; je potěšen tím, že se Turkmenistán připojil k mezinárodním úmluvám, jako je Druhý opční protokol k Mezinárodnímu paktu o občanských a politických právech a Úmluva o politických právech žen; vítá reformy ve vzdělávacím systému, které mají zvýšit kvalitu vzdělávání a posílit koncept rovnosti mezi studenty;
  2. vyzývá turkmenskou vládu, aby začala urychleně uplatňovat zásady demokracie a právního státu; domnívá se, že splnění kritérií, která stanovil Parlament, by mohlo být chápáno jako významný krok k vytvoření základu pro dodržování základních lidských práv: jde konkrétně o potřebu bezpodmínečného propuštění všech politických vězňů, odstranění vládních překážek v cestování do zahraničí, umožnění volného přístupu nezávislým pozorovatelům včetně Mezinárodního červeného kříže, orgánů OSN pro lidská práva a nezávislých nevládních organizací, a o potřebu důkladné reformy vzdělávacího systému v souladu s mezinárodními standardy;
  3. vyjadřuje politování nad tím, že v řadě základních oblastí je situace nadále neuspokojivá, a to navzdory snahám o vyjednání volného přístupu pro Mezinárodní červený kříž a kroků k zahájení reformy vzdělávacího systému; vítá skutečnost, že dne 7. prosince 2008 byl propuštěn Valeri Pal, trvá nicméně na propuštění všech politických vězňů; je však znepokojen skutečností, že pro zrušení trestu je i nadále vyžadováno, aby obviněný nad svými činy vyjádřil lítost, což nepředstavuje průhledný a zákonný proces dodržující mezinárodní standardy;
  4. je pevně přesvědčen o tom, že bude-li angažovanost EU v Turkmenistánu uplatňována zásadově a jednotně, může být nejlepším předpokladem pro zajištění smysluplného zlepšení demokratické, hospodářské a sociální situace turkmenských občanů;
  5. nahlíží na perspektivu podpisu prozatímní dohody jako na významný příspěvek k posílení procesu reform v Turkmenistánu; vyzývá Radu a Komisi, aby plně využily svého

klíčového vlivu a před podepsáním prozatímní dohody jasně formulovaly konkrétní zlepšení v oblasti lidských práv, která od turkmenské vlády očekávají, a aby za tímto účelem přijaly jasný časový plán plnění;

6. současně vyzývá Radu a Komisi, aby v rámci vyjednávání s turkmenskou vládou o vyhlídkách prozatímní dohody náležitě poukázaly na kritéria, která ve svém usnesení ze dne 20. února 2008 o strategii EU pro Střední Asii stanovil Evropský parlament;
7. vyzývá Radu a Komisi, aby do dohody o partnerství a spolupráci začlenily jednoznačnou doložku o lidských právech s odkladným účinkem, jejíž součástí by byl i mechanismus konzultací; požaduje, aby Rada jednala v souladu s Evropským parlamentem, bude-li požadovat pozastavení této dohody;
8. zdůrazňuje, že je třeba, aby Evropská unie tento vývoj dále podporovala a za pomoci nástrojů financování EU přednostně prosazovala zejména projekty v oblasti lidských práv a demokracie; zdůrazňuje, že činnost vlády je nutno pečlivě a pravidelně sledovat;
9. žádá Radu a Komisi, aby jej o situaci v oblasti lidských práv v Turkmenistánu pravidelně a řádně informovaly;
10. vyzývá Radu a Komisi, aby do dohody o partnerství a spolupráci začlenily také doložku o přezkumu; požaduje, aby byl v případě revize dohody o partnerství a spolupráci konzultován;
11. poukazuje na to, že aby mohla dohoda o partnerství a spolupráci vstoupit v platnost, je třeba, aby Evropský parlament udělil svůj souhlas; vzhledem k tomu, že prozatímní dohoda o obchodu souhlas Evropského parlamentu bohužel nevyžaduje, vyzývá k tomu, aby byly řádně zohledněny všechny body tohoto usnesení, neboť v opačném případě by Parlament nemusel svůj souhlas s dohodou o partnerství a spolupráci udělit;
12. pověřuje svého předsedu, aby toto usnesení předal Radě, Komisi, vládám a parlamentům členských států a vládě a parlamentu Turkmenistánu.